

***CE* знак**

CE знак се поставља на производе који испуњавају сигурносне стандарде, који важе у свим земљама Европске уније. Креиран је под *Single European Act* а назив му потиче од скраћенице *Conformité Européenne*. *CE* знак није знак порijekла производа, нити симбол квалитета. За разлику од стандарда квалитета *CE* знак је обавезан и односи се на безбједност употребе производа. Наиме, земље чланице Европске уније су својим законским прописима и другим мјерама, обезбједиле да се на тржиште пласирају и користе само производи који не угрожавају безбједност, живот и здравље људи или других јавних интереса.

CE знак је *трговачки пасош* за извоз следећих производа:

- Нисконапонску опрему
- Играчке
- Грађевинске производе
- Једноставну опрему под притиском
- Радио и телекомуникациону терминалску опрему
- Активна медицинска средства за имплантацију
- Медицинску опрему
- Машине
- Опрему за личну заштиту
- Експлозивна средства за цивилну употребу
- Сателитску опрему
- Гасне уређаје
- Опрему која ради са високим притиском
- Неаутоматске ваге
- *Fitness* опрему
- Лифтове
- Заштитну опрему за рад у потенцијално експлозивним срединама
- Мјерне инструменте
- Медицинску средства у *In Vitro* дијагностици
- Наутичку опрему
- Жичаре дизајниране за превоз људи
- Електричне уређаје
- Вреловодне котлове
- Уређаје за хлађење
- Опрему која се користи на отвореном простору и емитује буку
- Разне уређаје

Увођење *CE* знака је доста олакшало слободно кретање роба у оквиру Европске уније јер више није неопходно добити сертификате за сваку појединачну земљу, довољно је само једном проћи неопходне тестове и поступак сертификације, како би роба имала проходност у свим земљама Европске уније. Такође, олакшан је извоз производа са *CE* знаком из земаља које нису чланице Европске уније.

CE знак мора бити постављен на производ или на плочицу за податке. Изузетно, ако то природа производа не дозвољава, може бити постављен на паковању или на попутну документацију. Захтјева се минимална висина *CE* знака од 5 милиметара, уколико другачије није одређено, да би се осигурало да је знак лако уочљив, разговјетан и читљив. Такође, мора бити неизбрисив, тако да се не може уклонити под нормалним околностима без остављања видљивих трагова.

Како увести *CE* знак ?

Да би поставило *CE* знак на свој производ, предузеће га мора усагласити са захтјевима одговарајућих директива Европске уније провођењем процедуре провјере усаглашености. У ту сврху мора да обави тестирање и испитивање производа у акредитованој лабораторији и обезбједи доказе треће стране, техничку и другу документацију, да је производ у складу са одговарајућом директивом за одређени тип производа. Како је процедура често компликована, предузећа се углавном одлучују да потраже помоћ консултантских кућа. Провјера усаглашености производа са прописаним стандардима понекад не захтјева учешће овлашћеног тијела (Notified body), али у већини случајева је неопходно. Провјера се врши у складу са Директивом Савјета 93/465/EEC којом је обухваћено 8 модула глобалног приступа:

Модул А Унутрашња контрола производње	Обухвата пројектовање и контролу производње. Овај модул не захтјева учешће овлашћеног тијела. Произвођач саставља <i>ЕС</i> декларацију о усаглашености.
Модул Б Типско испитивање производа	Обухвата фазу пројектовања и мора да му слиједи један од модула за утврђивање усаглашености у фази производње. Сертификат <i>ЕС</i> о контроли типа издаје овлашћено тијело.
Модул Ц Типска усаглашеност (као додатак Модулу Б)	Обухвата фазу производње и слиједи модул Б. Обезбијеђена је усаглашеност са типом, како је описано у сертификату о <i>ЕС</i> контроли типа, изданом према модулу Б. Овај модул не захтијева да овлашћено тијело предузме акције.
Модул Д Осигурање квалитета производње (као додатак Модулу Б)	Обухвата фазу производње и слиједи модул Б. Произилази- из стандарда <i>EN ISO9001:2000</i> о менаџменту квалитета, са учешћем овлашћеног тијела одговорног за одобравање и контролу система квалитета за производњу, контролу финалног производа и тестирање од стране произвођача.

Модул Е Осигурање квалитета производа (као додатак Модулу Б)	Обухвата фазу производње и слиједи модул Б. Произилази из стандарда <i>EN ISO9001:2000</i> о менаџменту квалитета, са учешћем овлашћеног органа одговорног за одобравање и контролу система квалитета за контролу финалног производа и тестирање од стране произвођача.
Модул Ф Верификација производа у производњи	Обухвата фазу производње и слиједи модул Б. Овлашћени орган контролише усаглашеност са типом, како стоји у сертификату о <i>ЕС</i> контроли типа изданом према модулу Б и издаје сертификат о усаглашености.
Модул Г Верификација појединачног производа	Обухвата пројектовање и фазу производње. Сваки индивидуални производ је прегледан од стране овлашћеног тијела, који издаје сертификат о усаглашености.
Модул Х Потпуно осигурање квалитета	Обухвата пројектовање и фазу производње. Произилази из стандарда <i>EN ISO9001:2000</i> о менаџменту квалитета, са учешћем овлашћеног тијела одговорног за одобравање и контролу система квалитета за пројектовање, производњу, контролу финалног производа и тестирање од стране произвођача.

Предузеће не мора за сваки тип производа да пролази поступке утврђивања усаглашености према свим модулима. За неке једноставније производе поступак провјере усаглашености обухвата само неке од корака. Такође, поступке према модулима А и Ц могу да спровode произвођачи сами, без учешћа овлашћеног тијела, ако имају властите лабораторије, а ако немају може користити услуге такве лабораторије од других.

Дакле за увођење *СЕ* знака, произвођач мора:

- Да обезбједи усаглашеност производа са одговарајућом директивом кроз читав производни процес (систем квалитета),
- Да припреми елаборат техничке документације о пројектовању, производњи и функционисању производа, на службеном језику земаља чланица,
- Да припреми *ЕС* Декларацију са подацима о произвођачу, производу, његовом овлашћеном представнику, сертификационом тијелу као и свим релевантним подацима о усаглашености са директивом по којој је издата, те упућивањем на стандарде и друга нормативна документа.

Утврђивање усаглашености се у начелу односи на производ, процес производње, услугу, систем квалитета и систем животне средине. Усаглашеност производа са техничким прописима, стандардима и спецификацијама, доказује се изјавом испоручиоца, извештајем о испитивању у акредитованој лабораторији, као и извештајем контролне организације и сертификатом о усаглашености сертификационог тијела.